

staar Staten altsaa saaledes, at den for at komme saa vel fra det som muligt baade med Hensyn til denne halve Million og med Hensyn til den Million, Staten endnu kan komme til at betale for Underskuddet paa de havarede Bankers Regnskab, er gaaet med til de forskellige Forholdsregler, som er trufne, og søger at afvikle dette Forhold paa bedste Maade. Paa det Spørgsmaal, det ærede Medlem rettede til mig, maa jeg altsaa svare Ja.

Men saa har det ærede Medlem rettet et meget stort og vanskeligt Spørgsmaal til mig, nemlig Spørgsmaalet om Petroleums-salget her i Landet. Jeg nødes til at udtale mig noget udførligere herom med Fare for at trætte Opmærksomheden, thi Spørgsmaalet er meget omfattende, og det ærede Medlem har bragt Sagen frem med megen Interesse og Varme og har ogsaa skaffet sig megen Kundskab derom, saa det er nødvendigt for mig at sige noget om selve Sagen og om Regeringens Stilling dertil. Det ærede Medlem ved og har ogsaa udtalt, at her er Spørgsmaal om et af de største Selskaber i Verden, at her er Tale om en Forretning, der med Hensyn til Kapital, Organisation, med Hensyn til Virksomhed vel nok overhovedet er den største, som i Øjeblikket virker, baade i den nye og den gamle Verden. Standard-Oil-Company indtager en Stilling saa absolut over alle andre, at naar det ærede Medlem stiller Danmark eller dansk Finansstyrelse overfor en saadan Forretning, er det noget lignende, som om han i en helt anden Henseende vilde stille Danmark overfor en Stormagt. Det maa dog paa Forhaand stemme til nogen Varsomhed med Hensyn til de Ønsker, man kan fremkomme med overfor Regeringen i en saadan Sag. Altsaa, over næsten ubegrænsede Kapitaler raader denne Organisation, som virker med den største Hensynsløshed, men naturligvis ogsaa — det ved det ærede Medlem godt — med en ganske overordentlig Forretningsduelighed, idet den Mand, eller de Mænd, som staar i Spidsen, fra en ringe Begyndelse, thi Virksomheden begynde vistnok allerede at virke for 40 Aar siden, har drevet den frem til en saadan Stormagtsstilling, som Standard-Oil-Company nu indtager. Selskabet har en Verdensflaade til at sejle Petroleum over Verdenshavet, og det har Tanke over alt i Havnene og store Rørledninger gaaende fra Kilderne op til Raffinaderierne paa en Maade, som man daarlig kan danne sig Begreb om. Altsaa, paa den ene Side staar dette Selskab, og paa den anden Side staar saa Danmark med sit Forbrug. Nu var det

ærede Medlems Argumentation, saa vidt jeg forstod den, at han vilde sige: Danmark eller rettere den danske Regering kan ikke være bekendt ikke at foretage sig noget i denne Sag, naar man alle andre Steder ruster sig mod Standard-Oil-Selskabet; hvad der gøres andre Steder, maa ogsaa Danmark kunne gøre. Dertil maa jeg svare, at det ærede Medlem ikke ganske nøjagtigt har skildret — det er slet ikke min Mening, at det ærede Medlem har skjult noget som helst —, hvorledes Forholdet er andre Steder. Forholdet er nemlig ikke det, at man nogetsteds med Kraft og med Sejr har kunnet gaa mod Standard-Oil-Company, men tværtimod dette, at man ingen Steder i Virkeligheden har kunnet føre en Kamp med Udsigt til Sejr overfor dette store Selskab, og at hvor man har forsøgt derpaa, er det i Virkeligheden mislykkedes, eller ogsaa ligger Forholdene ganske anderledes, end de vilde ligge for en Stat som Danmark.

For at begynde med det, der ligger os nærmest, skal jeg først nævne Island, som det ærede Medlem vistnok ogsaa nævnedes — jeg erindrer det ikke ganske, men jeg tror det. Dér er Forholdet det, at man i Fjor har vedtaget en Lov, som giver Regeringen Eneret til at købe og sælge Petroleum paa Island eller ogsaa til at afstaa denne Ret til et Selskab, men der er rigtignok dertil at bemærke, at Regeringen aldeles ikke har benyttet denne Ret, men at Standard-Oil-Company ganske som før indfører sin Petroleum paa Island, og at man heller ikke paatænker paa Island at gøre noget. Man har Loven og ikke mere. Det er altsaa ikke noget særdeles gunstigt Eksempel for os. Desuden tror jeg, at en Ø som Island, der, skønt den er større end Danmark, dog har en meget mindre Befolkning, en Befolkning, der vel ikke er større end Frederiksbergs eller saa, og med sine faa Havne, kan man ikke sammenligne med et Land som Danmark, fordi Forholdene dog altid maa ligge ganske anderledes. Det er, hvis man endelig vilde, nemmere paa Island end her at gaa f. Eks. til et Statsmonopol.

Saa nævnedes det ærede Medlem Sverige og sagde, at der var man traadt op mod Olieselskabet, om jeg saa maa sige. Nej, det er man ikke. Der har været nogle Henstillinger i Rigsdagen om, at der vist maatte gøres noget i den Retning. Ogsaa dér har man klaget over den overvældende Magt, Standard-Oil-Company havde. Men hvad har man gjort? Disse Henstillinger